MONOGRAFIE THEODOR ROGALSKI

(Daniela Caraman Fotea, 18 decembrie 2006)

O reverență față de personalitatea enesciană, probabil ultima în an aniversar 2006, s-a concretizat la Opera Națională bucureșteană, prin vernisarea expoziției de și cu valori document, în consonanță cu cei 85 de ani împliniți de instituția lirică, unde, la 8 decembrie 1921, George Enescu dirija opera Lohegrin de Wagner. Paranteză: să mi se taie răsuflarea auzind în rubrica de așa zisă cultură a jurnalului de la Realitatea TV din 2 decembrie ora 9, anunțîndu-se opera Lohengrin de... Mozart. Dar, ce să mă mai mir cîtă vreme în magazinul Muzica poate fi văzută o partitură beethoveniană pe care scrie Simfonia a V-a... Eroica!!

Revin: expoziția „Opera Națională București, începuturi sub semnul lui Enescu" realizată în coordonarea Laurei Manolache, directoarea Muzeului Enescu, coincide cu o apariție de carte muzicală sub semnătura aceleeași muziciene, care ne oferă o monografie Theodor Rogalski; născută din fascinația reverberată de o lucrare a maestrului – Două schițe simfonice, asupra autoarei, cu ani mulți în urmă. Este o restituire importantă în muzicologia românească, realizată cu acea minuțiozitate în descoperirea și relatarea detaliului care amprentează întreprinderile și faptele de muzică ale tinerei cercetătoare. Dau numai două exemple simpatice: menționarea nu doar a datei de naștere a lui Rogalski – 29 martie 1901, ci și ora: 4 dimineața. Apoi, consemnarea debutului public al copilului Rogalski, la doar cinci ani, în fața unei știme de... timpan – în Simfonia jucăriilor de Mozart.

Am urmărit pas cu pas, în cartea Laurei Manolache, drumul profesional – studii, premii, peregrinări, creație prezentată cronologic, viața cu accente boeme, ocupații – de la ineditul dirijorat al corului servitorilor din Paris, da, chiar așa, pentru că impresionat de dragostea acelor oameni pentru muzică, Rogalski nu a avut puterea refuzului, pînă la directoratul său, alternat cu funcția de dirijor, zeci de ani, la Radio, care se numea în 1928 – Societatea de Difuziune Radiotelefonică din România. Am aflat-o tot din cartea Laurei Manolache!

Pagini din cronicile vremii despre Rogalski – dirijorul complet, colorist, cu umor fervent susținător al muzicii românești, păreri ale personalităților și colaboratorilor, se decupează din volum. Enescu îl considera un excelent dirijor acompaniator, Eugen Pricope, spunea: „prin Rogalski, Parisul venea la București"...

Transcrierea conferințelor radiofonice ale lui Rogalski – chiar și despre... jazz, extraordinară reconstituire, prezentarea repertoriului dirijoral, în integralitate, evident, la fel și a creației în toate genurile, sporesc considerabil valoarea documentară a monografiei, pusă în pagină cu rigoare, limbaj accesibil, comentariu avizat. Este și o oglindă a personalității autoarei, Laura Manolache. Aș vrea să-i fie mai mulți, asemenea.